

N:o 174.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upplåtelse af kronan tillhörande jordägareandelar i grufvor; gifven Stockholms slott den 15 april 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att för tiden intill den 15 maj 1911 medgifva,

att Kungl. Maj:t må äga åt svenska män, i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer, mot årlig afgift och under de villkor i öfrigt, Kungl. Maj:t fastställer, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år upplåta begagnandet af kronan tillhörande jordägareandelar i grufvor, med rätt därjämte för den, som erhållit upplåtelse, att vid upplåtelsetidens utgång äga företräde till förnyad upplåtelse, därest sådan ifrågakommer.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Oskar Nylander.

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 april 1910.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 grefve EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde härefter:

Under en följd af år har Riksdagen för ett år i sänder räknadt från och med den 15 maj ena året till samma dag följande år medgifvit, att Kungl. Maj:t skulle äga åt svenska män, i den ordning Kungl. Maj:t fastställde, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år mot afgift och villkor i öfrigt, som det skulle tillkomma Kungl. Maj:t att bestämma, upplåta begagnandet af den kronan tillkommande jordägareandel i grufva, med rätt därjämte för den, som erhållit upp-

låtelsen, att vid upplåtelse tidens utgång äga företräde till jordägareandelen öfvertagande äfven för en förnyad upplåtelse tid, därest sådan ifrågakomme. Dylikt medgifvande lämnades äfven af 1909 års Riksdag för tiden intill den 15 maj detta år.

Enligt gällande grufvestadga skall å kronojord, som innehafves under ständig besittningsrätt eller är anslagen till boställe, kronoåbon eller boställshafvaren tillgodonjuta jordägareandelen. Det är således endast ifråga om annan kronojord, som förenämnda medgifvande kan komma att vinna tillämpning. Nu har Kungl. Maj:t den 11 sistlidna februari på chefens för justitiedepartementet föredragning beslutat föreslå Riksdagen antaga lag om ändrad lydelse af vissa §§ i grufvestadgan i öfverensstämmelse med ett af nämnda departementschef framlagdt förslag. Enligt detta skulle inmutning å annan kronojord än sådan, som innehades under ständig besittningsrätt eller vore till boställe anslagen, ej vidare kunna äga rum. I stället skulle rätt att å sådan jord, hvarå inmutning ej vidare skulle förekomma, eftersöka och bearbeta mineralfyndigheter af de slag, som nu äro föremål för inmutning, kunna vinnas under form af nyttjanderätt, på sätt hvarom vidare förmäles i det förslag till bestämmelser angående undersökning och tillgodogörande af mineralfyndighet å viss kronojord, hvilket jag den 11 februari innevarande år förelagt Kungl. Maj:t. Några nya jordägareandelar i detta ords tekniska betydelse skulle således icke vidare uppkomma för kronan.

Då emellertid den ifrågasatta lagen är afsedd att träda i kraft först den 1 oktober innevarande år och således till dess nya jordägareandelar kunna tillfalla kronan samt dessutom redan uppkomna jordägareandelar alltjämt synas böra, såvidt möjligt, göras inkomstbringande genom utarrendering, torde ett medgifvande, motsvarande förenämnda af föregående årens Riksdagar lämnade, böra hos Riksdagen äskas äfven för nästa ettårsperiod.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att för tiden intill den 15 maj 1911 medgifva,

att Kungl. Maj:t må äga åt svenska män, i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer, mot årlig afgift och under de villkor i öfrigt, Kungl. Maj:t fastställer, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år upplåta begagnandet af kronan tillhörande jordägareandelar i grufvor, med rätt därjämte för den, som erhållit upplåtelse, att vid upplåtelse tidens utgång äga företräde till förnyad upplåtelse, därest sådan ifrågakommer.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall och förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen afåtas.

Ur protokollet:
Hjalmar Almgren.
